

فقدان قانون رمزارزها در ایران چه تبعاتی در پی دارد؟

۸۰ درصد بازار ارزهای دیجیتال در دست ربات‌ها

صفحه ۳

دودی که به چشم مشتری می‌رود

چرخه معیوب رابطه قطعه‌ساز و خودروساز

صفحه ۴

رئیس کنفدراسیون صادرات تشریح کرد

چهار روش بازگشت ارز به کشور

صفحه ۴

با هدف حفظ محیط زیست و توسعه نیروگاه‌های زیست توده

چند نیروگاه زباله را به برق تبدیل می‌کنند؟

صفحه ۵

در دیدار وزیر نفت و رئیس جمهوری و نژاد تلا مطرح شد

افزایش همکاری‌های نفتی ایران و ونزوئلا

در دیدار وزیر نفت کشورمان با رئیس جمهوری ونزوئلا درباره افزایش همکاری‌های نفتی دو کشور و همچنین صادرات فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی توافق شد.

صفحه ۵

سخنگوی دولت اعلام کرد

دستور ویژه رئیس جمهور برای کنترل بازار مسکن

مالیات ۵۵۰ هزار کسبه صفر است
هیچ برنامه‌ای برای گرانی بنزین نداریم

Presidency of the Islamic Republic of Government Spokesperson

چالش‌های صنعت برق را در یابید

در خواست مدیرعامل «تولید نیروی جنوب غرب صبا» از وزارت نیرو

زیرساخت‌های صنعت برق به دلایل متعدد که مهم‌ترین آنها کمبود منابع مالی بوده، تضعیف شده‌اند و همین مساله به بروز بحران خاموشی‌ها در طول سال‌های اخیر منجر شده است. این صنعت به رغم پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های بسیار در حال از دست دادن فرصت‌های کلیدی برای توسعه زیرساختی است و این همه از ناترازی اقتصاد این صنعت ناشی می‌شود.

قیمت‌گذاری دستوری برق در کنار نظام سیاست‌ها و دستورالعمل‌هایی که عمدتاً سرمایه‌گذاران بخش خصوصی را دچار چالش‌های عدیده می‌کند، صنعت برق را به یک صنعت سرما به‌گرم تبدیل کرده که امروز حتی سیستم بانکی هم حاضر به ارائه تسهیلات برای تامین مالی پروژه‌های زیرساختی آن نیست. در همین راستا محمد هادی سپهری، مدیرعامل شرکت «تولید نیروی جنوب غرب صبا» ضمن بیان این مسائل تاکید می‌کند: در طول سال‌های اخیر زیرساخت‌های صنعت برق به شدت مورد بی‌مهری واقع شده و حتی حداقل‌ها هم برای اصلاح ساختار اقتصادی این صنعت انجام نشده است. وی از وزارت نیرو خواست فکری برای حل چالش‌های صنعت برق کند. چرا که او معتقد است این بی‌توجهی به چالش‌های پر تعداد صنعت برق می‌تواند مساله خاموشی در سال‌های آینده را تشدید کرده و در نهایت این صنعت را با خطرات جبران‌ناپذیری روبرو کند.

صرفه‌جویی انجام شده در مصرف سوخت و افزایش توان صورت گرفته نسبت به میانگین راندمان کشور، سوخت صرفه‌جویی شده را در قالب حواله‌های سوخت به سرمایه‌گذار بازگرداند. اما مشکل اینجاست که عمده نیروگاه‌هایی که نسبت به تبدیل واحدهای بخار خود به سیکل ترکیبی اقدام کرده‌اند هنوز حواله سوختی دریافت نکرده‌اند. سپهری به وجود نوعی تنگ نظری در قراردادهای بیع متقابل اشاره می‌کند و می‌افزاید: به‌رغم نص صریح قانون مبنی بر اینکه لزوم بازگشت اصل و سود سرمایه‌گذاری، اما در برق حرارتی تنها، تبصره‌ها و جزئیاتی به قراردادهای تحمیل شده که عملاً این نوع قراردادهای برای سرمایه‌گذاران از حیث اقتصادی بودن خارج می‌کند.

سپهری به نحوه پرداخت مطالبات نیروگاه‌های غیردولتی هم اشاره می‌کند و می‌افزاید: در حال حاضر وزارت نیرو به دلیل کمبود منابع مالی، عملاً پرداخت‌هایی دارد که بیشتر شبیه مستمری است و صرفاً هزینه حقوق و دستمزد پرسنل نیروگاه‌ها را تأمین می‌کند. سوال این است که تعمیرات، نگهداری و توسعه یک نیروگاه هزینه‌ای ندارد؟ و اگر مسوولان امر به این مساله واقف هستند که این موارد مشمول هزینه‌های کلان است، انتظار دارند در شرایطی که ما پول برق تولیدی خود را دریافت نکرده‌ایم، چطور این هزینه‌ها را تأمین کرده و نیروگاه را برای پیک برق مهیا کنیم؟ او در ادامه خاطر نشان می‌کند: حتی اگر مساله عدم سودآوری نیروگاه‌ها را کنار بگذاریم، باز هم می‌بینیم که نیروگاه‌ها حتی در بازگشت سرمایه‌گذاری اولیه هم ناکام بوده‌اند.

سپهری افزایش چند برابری نرخ ارز و ظرف یک دهه اخیر را هم یادآوری و تصریح می‌کند: قیمت‌ارز در طول بیش از یک دهه اخیر تقریباً ۲۰ برابر شده است. در شرایطی که تاثیر قیمت ارز بر حوزه تولید غیر قابل انکار است، باید این سوال را مطرح کرد که چطور انتظار دارند یک نیروگاه با وجود این میزان افزایش هزینه و قیمت تقریباً ثابت برق تولیدی خود، به حیات خود ادامه دهد؟ فقط کافی است این مساله را مدنظر قرار دهیم که هزینه تعمیرات و اورهال نیروگاه‌ها، تأمین قطعات مورد نیاز، حقوق و دستمزد نیروی انسانی و سایر هزینه‌های مرتبط چند برابر شده اما قیمت برق همچنان دستوری و با افزایش اندک است.

ما چطور می‌توانیم بین این دو بخش به نحوی موازنه ایجاد کنیم که دخل و خرج متناسبی داشته باشیم؟ او در ادامه تاکید می‌کند: حال اگر به این ناترازی درآمد و هزینه‌های نیروگاه‌ها، موضوع انباشت چند ساله مطالبات آنها را نیز بیفزاییم، متوجه می‌شویم که چقدر ساخت‌های صنعت برق ظرف سال‌های اخیر تا این حد تضعیف شده و سرمایه‌گذاری در این صنعت رو به افول گذاشته است. به عنوان مثال در شرایطی که ما می‌توانیم با تبدیل نیروگاه به سیکل ترکیبی، علاوه بر افزایش راندمان، برق بیشتری تولید کنیم اما به دلیل هزینه‌های گزاف و درآمدهای ثابت و انباشت مطالبات قادر نیستیم اقدامی در این خصوص انجام دهیم.

نیروگاه‌های غیردولتی و آوار چالش‌های پر تعداد
مدیرعامل شرکت تولید نیروی جنوب غرب صبا از انحصار حاکم بر تولید برخی قطعات نیروگاهی به عنوان یک مساله جدی برای این حوزه یاد می‌کند و می‌گوید: هنوز هم نپذیرفته‌ایم که استمرار انحصار تا چه حد می‌تواند برای یک صنعت مخرب و زیان‌آور باشد. به همین دلیل هم در عمده کشورهای توسعه‌یافته یا در حال توسعه قوانین ضد انحصار با جدیت پیاده‌سازی می‌شوند تا از تحمیل هزینه‌های سربار به صنایع مرتبط جلوگیری کنند.

قابل مشاهده نیست و ما به عنوان تولیدکنندگان برق نتیجه ملموسی از این افزایش قیمت در پرداختی‌های وزارت نیرو یا قراردادهای دوجانبه مشاهده نکرده‌ایم. هم‌اکنون شرایط به گونه‌ای شده که در قراردادهای دوجانبه فروش برق به صنایع که یک طرف قرارداد تولیدکننده برق است و طرف دیگر مصرف‌کننده، سهم تولیدکننده ۱۰ درصد هزینه پرداختی توسط مصرف‌کننده بوده و این خود گویای بی‌مهری در حق تولیدکننده برق است.

یارانه‌های پنهان و آشکار نابرابر برق
مدیرعامل شرکت تولید نیروی جنوب غرب صبا با بیان اینکه دولت در حال حاضر چهار برابر بودجه کل کشور یارانه پنهان و آشکار پرداخت می‌کند، می‌افزاید: به‌رغم این هزینه بالا برای تخصیص یارانه به مردم هنوز می‌بینیم که این یارانه‌ها به صورت مساوی و عادلانه در اختیار آنها قرار نمی‌گیرد.

در حقیقت گروه‌های خاصی که عمدتاً جزو دهک‌های بالا هستند یا صنایع خاصی که محصولاتی با حاشیه سود بالا می‌سازند، سهم بسیار بیشتری از یارانه‌ها دارند. به این ترتیب عملاً در این نظام یارانه‌ای ناکارآمد ما از جیب مردم به یک گروه خاص یارانه‌های کلان پرداخت می‌کنیم و سود حاصل از این یارانه‌ها به جای گردش مولد در اقتصاد کشور، مشمول یک صنعت خاص می‌شوند. او در ادامه با تاکید بر اینکه افزایش قیمت‌ها در ساختار اقتصاد کشور به صورت متوازن شکل نگرفته، می‌گوید: برای درک بهتر این موضوع یک مثال مطرح می‌کنم. در حال حاضر در نیروگاه زرگان که سیکل بخاری، برج‌تر و مصرف آب دارد، با تعرفه‌های سه برابری آب مواجه شده‌ایم. این افزایش قیمت با توجه به بحران آب و هزینه‌های مربوطه اصلاً غیرمنطقی نیست اما مشکل اصلی اینجاست که برقی که ما از مسیر همین نیروگاه و به‌رغم همین افزایش قیمت‌ها تولید می‌کنیم، هیچ زمان متناسب با این رشد هزینه، افزایش قیمت نداشته است.

اصلاح قیمت برق و سهم تولیدکننده از آن
مدیرعامل شرکت «تولید نیروی جنوب غرب صبا» نبود اراده در ساختار سیاست‌گذاری صنعت برق برای اصلاح قیمت برق را یادآوری می‌کند و می‌افزاید: ما می‌توانیم اصلاح قیمت برق را فارغ از مشترکان خانگی از صنایع آغاز کنیم. او به تجارب سایر کشورهای دنیا در قیمت‌گذاری برق صنایع پر مصرف اشاره و بیان می‌کند: در دنیا حدود ۳۰ درصد بهای تمام‌شده صنایع چون آلومینیوم، سیمان و فولاد مربوط به برق است، اما این میزان در ایران به کمتر از سه درصد می‌رسد. به همین دلیل است که در صنایع بالادستی به دلیل دسترسی به انرژی بسیار ارزان قیمت، مسود نهایی بالادست بدون آنکه صنایعی که انرژی آنها را تأمین می‌کنند از این سود سرشار سهمی ببرند. مدیرعامل شرکت تولید نیروی جنوب غرب صبا موضوع عوارض سنگین واردات بر محصولات صنایع انرژی‌بر ایران را از جمله پیامدهای دسترسی این صنایع به انرژی ارزان می‌داند و می‌گوید: مبالغی که در داخل کشور باید به صنایع تأمین‌کننده انرژی از جمله برق تعلق گیرد، به عنوان تعرفه واردات به دولت‌های کشورهای هدف پرداخت می‌شود. این روند ناشی از سیاست‌گذاری‌های نادرست در قیمت‌گذاری انرژی است. وی در ادامه خاطر نشان می‌کند: به‌رغم وضع عوارض سنگین در این کشورها برای محصولات صنایع بالادستی و منابع محور ایران نظیر فلزات، پتروشیمی و سیمان، باز هم آنها از حاشیه سود بالای برخوردارند در حالی که ما به عنوان تأمین‌کننده اصلی‌ترین نهاده تولید آنها یعنی برق، از محل برق ارزان عرضه شده به این صنایع دچار خسارات و آسیب‌های جبران‌ناپذیری می‌شویم. از این رو در اقتصاد کشور نتوانستیم موازنه مناسبی بین حوزه انرژی و سایر صنایع برقرار کنیم و همین امر منجر به ایجاد زیان انباشته برای صنعت برق کشور شده است. سپهری در ادامه می‌افزاید واقعتاً این است که امروز به‌رغم اینکه بهای برق صنایع انرژی‌بر و پر مصرف، قدری افزایش یافته اما تاثیر آن در بهبود ساختار اقتصادی این صنعت

صرفه‌جویی انجام شده در مصرف سوخت و افزایش توان صورت گرفته نسبت به میانگین راندمان کشور، سوخت صرفه‌جویی شده را در قالب حواله‌های سوخت به سرمایه‌گذار بازگرداند. اما مشکل اینجاست که عمده نیروگاه‌هایی که نسبت به تبدیل واحدهای بخار خود به سیکل ترکیبی اقدام کرده‌اند هنوز حواله سوختی دریافت نکرده‌اند. سپهری به وجود نوعی تنگ نظری در قراردادهای بیع متقابل اشاره می‌کند و می‌افزاید: به‌رغم نص صریح قانون مبنی بر اینکه لزوم بازگشت اصل و سود سرمایه‌گذاری، اما در برق حرارتی تنها، تبصره‌ها و جزئیاتی به قراردادهای تحمیل شده که عملاً این نوع قراردادهای برای سرمایه‌گذاران از حیث اقتصادی بودن خارج می‌کند.

به همین دلیل است که به تازگی قرارداد بیع متقابلی منعقد نشده است. این فعال صنعت برق به سرمایه‌هنگفت مورد نیاز برای تبدیل نیروگاه‌ها به سیکل ترکیبی اشاره و بیان می‌کند: به عنوان مثال میزان سرمایه مورد نیاز ما برای تبدیل نیروگاه خرمشهر به سیکل ترکیبی با درآمد ما از محل فروش برق این نیروگاه هیچ همخوانی ندارد. به علاوه اگر برای اجرای این پروژه بخواهیم از تسهیلات بانکی یا منابع صندوق توسعه ملی هم استفاده کنیم باید به آنها تضمین دهیم که این پروژه دوره بازگشت سرمایه معقول و بانک‌پذیر خواهد داشت. ولی متأسفانه در حال حاضر چنین امکانی وجود ندارد. سپهری در پایان تاکید کرد: قرارداد بیع متقابل به‌رغم ظرفیت‌های بسیاری که می‌تواند برای تولیدکنندگان غیردولتی برق داشته باشد، هنوز هم مشکلات قابل توجهی دارد که اگر به دنبال افزایش راندمان، کاهش مصرف سوخت و افزایش سطح تولید نیروگاه‌ها هستیم باید بر رفع آنها متمرکز شویم.

به علاوه دولت و وزارت نیرو باید به تعهدات خود در قالب این قراردادها کاملاً عمل کنند. در غیر این صورت قراردادهای بیع متقابل هم به یک گرفتاری تازه برای فعالان صنعت تولید برق کشور تبدیل خواهند شد.

قراردادهای بیع متقابل: گرفتاری تازه فعالان صنعت برق

مدیرعامل شرکت تولید نیروی جنوب غرب صبا با بیان اینکه فروش برق نیروگاه‌های سیکل ترکیبی با قیمت‌های فعلی در بازار با بورس برق و حتی قرارداد دوجانبه توجیه اقتصادی ندارد، تصریح می‌کند: به این دلیل که دوره بازگشت سرمایه شما از زمان استهلاک نیروگاه بیشتر است، عملاً سرمایه‌گذاری روی تبدیل نیروگاه به سیکل ترکیبی و تولید برق از این مسیر فاقد توجیه اقتصادی منطقی است. او در ادامه می‌افزاید: در حال حاضر سازوکار کار در قانون پیش‌بینی شده که بر اساس آن دولت باید از محل

